HANDLEPLAN - LEJRE KOMMUNES KLIMAPLAN 2025 - UDKAST

X = Handling sættes i gang

→ = Handling fortsætter

TEMA	nr.	HANDLING	BESKRIVELSE	Ansvarligt udvalg	Ansvarlig afdeling	TID 2025	2026	2027	2028	29-30	30-35	35-45	Indenfor ramme ØKONOMI	Udenfor ramme PERSONALE	KOMMUNENS ROLLE
1. ENERGI OG VARME															
Rumvarme-besparelser	**1.1**	Understøttelse af fælles varmeprojekter	Omstillingen til fossilfri rumopvarmning i de områder, som i dag er domineret af naturgas, kan blandt andet ske ved fælles varmeforsyning i form af f.eks. termonet. Lejre Kommune vil understøtte, når lokalsamfund rundt omkring i kommunen ønsker at afsøge fossilfri varmeløsninger i fællesskab.	UEKL	Klima / Plan	→	→	→	→	→	→				Faciliterende, myndighed
	1.2	Krav i lokalplaner om forberedelse af fælles, fossilfri varmeforsyning	Når det er hensigtsmæssigt og muligt, vil vi i lokalplanlægning af nye områder stille krav om, at der afsættes plads til tekniske anlæg ifm. fælles varmeforsyning.	UEKL	Klima	X	→	→	→	→	→				Myndighed
	1.3	Kampagner for omstilling af individuel varmeforsyning	Gennem målrettet kommunikation vil Lejre Kommune oplyse om de aktuelle løsninger til omstilling af individuel varmeforsyning. F.eks. kampagner gennem værktøjet Bygningsanalysen.	UEKL	Klima		X	→	→	→	→				Oplysende
Energibe-sparelser i bygninger	**1.4**	Støtte til energirådgivning ift boliger og bygninger for private boligejere og erhverv	For at understøtte energibesparelser i bygninger vil Lejre Kommune via Landsbypuljen støtte energirådgivning til boligejere og virksomheder, som overvejer at energirenovere eller skifte varmekilde. Vi vil holde øje med, om der er støttemuligheder til virksomheder.	UEKL	Klima / Erhverv		X	→	→	→	→		Kan evt. finansieres ved indarbejdelse i formål med Landsbypuljen		Oplysende, økonomisk støttende
Elforsyning og VE	**1.5**	Understøttelse af energifællesskaber blandt private og erhverv, herunder solceller på tage	Der kan være både økonomiske, praktiske og klima-/miljømæssige fordele i at lokale sammenslutninger af f.eks. boligejere og erhverv organiserer sig i energifællesskaber, som er fælles om energi- og varmeforsyning. Det kan eksempelvis være i form af fælles tagsolceller på en særligt egnet bygning i lokalområdet. Lejre Kommune vil understøtte lokale grupper, som ønsker at afsøge muligheder og fordele ved at etablere et energifællesskab.	UEKL	Klima / Plan / Erhverv		X	→	→	→	→	→	Ekstern teknisk/juridisk rådgivning, omfang afhængigt af ambitioner. Kan evt. finansieres ved indarbejdelse i formål med Landsbypuljen		Faciliterende, oplysende, myndighed, egen virksomed
	1.6	Positivudpegninger til VE, facilitering af proces og borgerdialog	Når der skal planlægges solcelleanlæg og vindmøller, er det vigtigt, at projekterne har lokal opbakning og er med til at skabe værdi for lokalområdet. Derfor beskriver Lejre Kommune i Kommuneplan 2025 en proces for nye vedvarende energianlæg, som blandt andet skal sikre tidlig inddragelse af borgerne i lokalområdet. Lejre Kommune vil understøtte borgerinddragelsen.	UEKL /UTMB	Klima / Plan		X	→	→	→	→		Kan evt. finansieres ved indarbejdelse i formål med Landsbypuljen		Oplysende, faciliterende, myndighed
	1.7	Åben for nye teknologier i udvikling af VE	I fremtiden ser vi på nye teknologiske muligheder for at producere VE. Det kan ske i takt med, at en given teknologi bliver moden	UEKL/ UTMB	Klima / Plan	X	→	→	→	→					Myndighed

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
2. TRANSPORT OG GRØN MOBILITET															
Skift til CO_2-neutrale drivmidler	**2.1**	Opstilling af ladestandere i det offentlige rum	Et centralt element for fremme af elbiler er etablering af ladeinfrastruktur. Lejre Kommune har opsat tre hurtigladere i Lejre, Hvalsø og Kirke Hyllinge. Projektering af opsætning af ladestandere på parkeringspladser ved kommunale institutioner er opstartet i første kvartal i 2025. Der er kontinuerlig opmærksomhed på at afsøge, om der er behov for flere ladestandere.	UTMB	Trafik / Ejendomme	→	→	→	→	→	→	→			Kommunen som myndighed og virksomhed
Fremme af cyklisme	**2.2**	Cykelstrategi	Der udvikles en cykelstrategi i form af opdatering og udvidelse af stiplanen, som skal forbedre infrastrukturen for cykling og fremme cyklisme gennem eksempelvis kampagner. Indsatserne 2.3-2.6 indgår i cykelstrategien.	UEKL/ UTMB	Trafik		**X**	→							Kommunen som myndighed, facilitator og virksomhed
	2.3	Bedre cykelforbindelser mellem landsbyer og de større bysamfund	Cykelstinettet skal sikre, at det er attraktivt at vælge cyklen, når turen går til arbejde, skole eller fritidsaktivitet. Der er udarbejdet en strategisk cykelstiplan med primært fokus på sikre skoleveje herunder, hvor der er størst potentiale i forhold til antallet af elever, men også sammenhængende forbindelser på tværs af kommuner til gavn for pendlere, motionscyklister, turisme m.m.	UTMB	Trafik	→	→	→	→	→	→	→	Større anlæg forudsætter særskilt bevilling		Kommunen som myndighed og virksomhed
	2.4	Attraktive og cykelvenlige stationer og knudepunkter	At kunne parkere sin cykel et sikkert sted har stor betydning for, om cyklen vælges som transportmiddel. Cykelstativernes placering og antallet er derfor afgørende. Gode parkeringsforhold kan også medvirke til at gøre det mere attraktivt at kombinere klimavenlige transportformer såsom cykel og offentlig transport. Vi vil arbejde for mere sikker og tilstrækkelig cykelparkering på stationerne, herunder afdække muligheder for hel eller delvis ekstern finansiering.	UTMB	Trafik	→	→	→	→	→	→	→	Projekter skal finansieres ved anlægsmidler		Kommunen som myndighed og facilitator
	2.5	Børn går og cykler	Det er vigtigt, at børn lærer at færdes i trafikken på cykel og til fods. At cykle og gå er en del af en aktiv livsstil, som børnene tager med sig videre i deres voksenliv - det skal vi understøtte, og give endnu flere børn mulighed for selv at transportere sig. Der udarbejdes en indsats om at fremme at børn cykler og går.	UBU	Børn & Læring		**X**	→	→	→	→	→			Kommunen som facilitator og oplysende institution
	2.6	Cykelkampagner	Vi vil fremme af alle former for cyklisme – pendling, ærindecykling, motionscykling, cykelturisme mv. Vi vil via kampagner gøre en indsats for at få pendlere og de ansatte på lokale arbejdspladser til at vælge cyklen frem for bilen – eller kombinere cykel og offentlig transport. Målgrupper er både borgere og virksomheder.	UTMB	Trafik / Klima / Plan	→	→	→	→	→	→	→			Kommunen som facilitator
Attraktiv kollektiv transport	**2.7**	Fremme af attraktiv kollektiv transport	Den kollektive trafik, busserne og toget, er vigtige for at give gode transportmuligheder som alternativ til bilen. Lejre Kommune vil undersøge nye løsninger, der skal fremme brugen af kollektiv transport. Gennem lobbyarbejde og samarbejder vil Lejre Kommune gøre en aktiv indsats for at forbedre den kollektive trafik, eksempelvis øge antallet af togafgange fra stationsbyerne. Vi vil arbejde for at skabe alternativer til traditionel offentlig transport. Vi arbejder løbende på at gøre vores busstoppesteder attraktive, både i forhold til belysning, læ og komfort.	UTMB	Trafik	→	→	→	→	→	→	→			Kommunen som myndighed og facilitator
Mindre solobilisme	**2.8**	Fremme af samkørsel og delebilisme	Samkørsel og delebilisme kan blandt andet bidrage til at nedsætte CO_2-udslippet og mindske trængsel på vejene. Derudover kan det være en billigere måde at transportere sig på frem for at køre i hver sin bil. Vi vil arbejde for mindre solobilisme gennem f.eks. lokal involvering samt udpegning og etablering af samkørselsstoppesteder og delebilsparkering. Vi vil også afdække muligheden for at indarbejde delebilsordninger i forbindelse med lokalplanlægning.	UEKL	Trafik / Klima / Plan	→	→	→	→	→	→	→			Kommunen som myndighed og facilitator

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
3. LANDBRUG OG AREALANVENDELSE															
Skovrejsning	**3.1**	KLIMA+ samarbejde om skovrejsning, herunder faciliterede samarbejder med virksomheder.	Vi vil arbejde med at rejse skov - både på kommunale og private arealer - i samarbejde med Klimaskovfonden og de virksomheder, som ønsker at give et bidrag til lokal skovrejsning i Lejre Kommune.	UEKL	Klima	X	→	→	→	→	→	→			Faciliterende og myndighed
	3.2	Skovstrategi	Vi vil udarbejde en skovstrategi, der skal kvalificere vores skovrejsningsmålsætning og komme med bud på, hvor skoven kan placeres. Strategien skal give bud på, hvordan skovrejsning både kan spille sammen med udpegningsgrundlaget i omlægningsplanen (kvælstoftilbageholdelse) og samtidig sikre hensyn til øvrige arealinteresser såsom rekreation og landskabelige udpegninger.	UEKL	Klima / Natur & Miljø	X	→								Faciliterende, Myndighed
	3.3	Dialog med lokale lodsejere og øvrige aktører om muligheder for skovrejsning.	Lodsejerne i Lejre Kommune er en vigtig samarbejdspartner i den grønne omstilling. Samarbejdet styrkes gennem vedvarende dialog og inddragelse af lodsejernes lokale viden og erfaringer, herunder drøftelse af muligheder for at rejse skov på deres ejendom.	UEKL	Klima	→	→	→	→	→	→	→			Faciliterende og myndighed
Udtagning af lavbunds-jorde	**3.4**	KLIMA+ samarbejde om udtagning af lavbundsjord.	I samarbejde med Klimaskovfonden vil vi arbejde med at udtage lavbundsjorde på private jorde. Vi vil som kommune påtage os en opsøgende rolle overfor lodsejerne og gå i dialog om lokale muligheder for at gennemføre lavbundsprojekter.	UEKL	Klima	→	→	→	→	→	→	→			Faciliterende og myndighed
	3.5	Deltagelse i Land4Climate fra år 2024-2027 om effektiv udtagning af lavbundsjord via samskabelse og dialogbaserede metoder.	Projektet Land4Climate skal understøtte og udvikle Lejre Kommunes dialogbaserede tilgang til arbejdet med udtagning af lavbundsjord, herunder facilitering af borgermøder og lokale dialoger. Projektet skal også styrke det tværkommunale samarbejde om udtagning af lavbundsjorde i ådale, der flugter kommunegrænser. Lejre Kommune er, i samarbejde med Roskilde Kommune, ved at afdække muligheder for at gennemføre en fokuseret udtagningsindsats i en tværgående ådal.	UEKL	Klima	→	→	→							Faciliterende og myndighed
Klimavenlige og bæredygtige landbrug	**3.6**	Understøttelse af klimavenlige, klimarobuste og bæredygtige landbrug	Vi vil understøtte en udvikling af landbruget i Lejre Kommune i en grøn og bæredygtig retning. Vi vil understøtte en mere plantebaseret fødevareproduktion og lokale producenter og deres mulighed for at afsætte til nærmarkedet. Samtidig vil vi afsøge muligheder for at skabe rammer for nye former for landbrug, herunder skovlandbrug.	UEKL	Klima	→	→	→	→	→	→	→			Faciliterende / oplysende / myndighed / strategisk
Omlægning af landbrugs-jord	**3.7**	Vi vil omlægge 300 hektar landbrugsjord til ekstensivering, herunder eksempelvis lysåben natur, udtagning til VE, afgræsning og naturgenopretning inden 2030.	135 hektar er allerede ansøgt om Permanent Ekstensivering via Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Tilsagn gives til lodsejerne primo 2025. Vi vil i Lejre Kommune arbejde for omlægning af jord de rigtige steder: Her prioriteres jorde langs vandløb (ådale), jorde indenfor grundvandsdannende oplande og indvindingsoplande (grundvandsbeskyttelse) og jorde der er i tilknytning til naturarealer. Vi vil prioritere at skabe store sammenhængende naturområder, da mange små områder ikke i sig selv kan vende tabet af biodiversitet. Dog er det vigtigt samtidig at bevare og udvide eksisterende mindre naturområder på tværs af kommunen. Fødevareproduktionen skal finde sted på de robuste jorde. Vi vil beskytte grundvandet, hvor 80% af arealet i Lejre Kommune er områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Vi vil arbejde målrettet med omlægning af landbrugsjord indenfor indvindingsoplande, grundvandsdannende oplande og nitratfølsomme områder (NFI). Eksisterende og nye partnerskaber vedr. jordfordeling samt opkøb af jord som middel til at skabe mere natur og højere biodiversitet er nødvendige tiltag.	UEKL /UTMB	Klima / Natur & Miljø	→	→	→	→	→	→	→	Ved jordfordeling kan det blive relevant at afsætte budget til opkøb af jord.		Faciliterende /myndighed / strategisk

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
Viden, netværk og dialog	**3.8**	Viden, netværk og dialog om arealomlægninger.	Vi vil kontinuerligt gå i dialog med Lejre Kommunes lodsejere om mulige forandringstiltag på deres arealer. Vi vil skabe platforme for effektive samarbejder, der bringer forskellige aktører sammen om fælles projekter. KLIMA+ partnerskabet med Klimaskovfonden giver mulighed for samarbejde mellem lodsejere, kirker, forsyningsselskaber og kommunen om udtagning af lavbundsjord og skovrejsning. Land4Climate giver adgang til nyeste viden om effektiv udtagning af lavbundsjord, herunder afprøvelse og udvikling af best practice ift. at gennemføre succesfulde inddragelsesprocesser med stærk lokal tilknytning.	UEKL	Klima	→	→	→	→	→	→	→			Faciliterende
4. FORBRUG, RESSOURCER OG AFFALD															
Affald og cirkularitet	**4.1.1**	Affaldsreduktion og styrket kildesortering	Vi vil bidrage til at reducere de samlede affaldsmængder, herunder mængden til forbrænding og arbejde på at udnytte de genbrugelige og genanvendelige ressourcer bedre. Samtidig vil vi fokusere på, at en større mængde af plast og mad- og drikkekartoner tages ud af restaffaldet.	UTMB	Affalds- og genbrugsteam	→	→	→	→	→	→	→			Faciliterende og oplysende
	4.1.2	Kildesortering og genanvendelse af erhvervsaffald	Vi vil sikre bedre kildesortering af erhvervsaffald og opnå mere og bedre genanvendelse fra virksomheder. Det nationale pejlemærke er 55 % reel genanvendelse af erhvervsaffald i 2025.	UTMB	Natur og Miljø	**X**	→	→	→	→	→	→			Myndighed
	4.1.3	Formidling af klimavenligt forbrug til borgere og virksomheder	Vi vil øge opmærksomheden på forebyggelse, reparation og direkte genbrug. I samarbejde med borgere og partnere vil vi identificere og fjerne barrierer for yderligere sortering til genbrug og genanvendelse. Vi vil kompetenceopbygge borgere og virksomheder til at reducere mængden af affald og arbejde med at udvikle en adfærd i hverdagen, hvor affaldssortering og genbrug er normen.	UEKL/ UTMB	Affalds- og genbrugsteam	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende
	4.1.4	Repair-caféer, bytte- og reparationsværksteder	Vi vil fortsætte samarbejdet med Lejres Repair Caféer og understøtte eventuelle nye initiativer eks. hyppigere åbningsdage, værktøjs-udlån-service, repair-caféer for børn & unge.	UTMB	Affalds- og genbrugsteam	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	4.1.5	Delebokse til f.eks. bøger, køkkenartikler, boligartikler, tøj og byggematerialer	Vi vil i samarbejde med borgere, virksomheder m.m. igangsætte relevante projekter med forebyggelse af affald, reparation og direkte genbrug ved f.eks. at etablere lokale bytte- og nærgenbrugsstationer. Vi vil i samarbejde med ARGO arbejde med direkte genbrug på genbrugspladser i kommunen gennem bytteområder med gratis materialer og genstande.	UTMB	Klima / Affalds- og genbrugsteam	→	→	→	→	→					Faciliterende
	4.1.6	Byggeaffald til genbrug på genbrugsplads	Byggematerialer fra byggebranchen kan afleveres på genbrugspladsen og genbruges af private og erhverv.	UTMB	Affalds- og genbrugsteam	**X**	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	4.1.7	Udvikling af CCS og afvikling af forbrændings- og deponianlæg	Lejre Kommune understøtter etablering af CCS-anlæg (Carbon Capture and Storage, opsamling af CO_2) på Argos forbrændingsanlæg i Roskilde Kommune og arbejder for en gradvis afvikling af forbrændings- og deponianlæg.	UTMB	Affalds- og genbrugsteam	**X**	→	→	→	→	→				Aktivt ejerskab
Byggeri	**4.2.1**	Strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling	Lejre Kommune vil udarbejde en strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling - både for udvikling af eksisterende byer, landsbyer samt nye byudviklingsområder. Strategien skal skabe klare rammer for, hvordan fremtidens arkitektur kan imødekomme krav til mere klimavenligt og bæredygtigt byggeri, samt bygge bro til de mange kulturhistoriske kvaliteter, vi har i Lejre Kommune.	UEKL	Byggeri / Plan / Klima	**X**	→								Administrationen udarbejder strategien med konsulentbistand.

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	4.2.2	"Del huset" - nyt projekt om at få flere boliger ind i den eksisterende boligmasse	Lejre Kommune deltager i projektet "Del huset". Projektet skal afdække muligheder og barrierer for at skabe flere boliger i den eksisterende boligmasse. Målet er understøtte behovet for flere mindre boliger uden at bygge nyt og samtidig skabe mere værdi, dagligdagsliv og fællesskab i byerne.	UEKL	Byggeri / Plan	X	→								Lejre Kommune fungerer som "Living lab" og med viden om administrationspraksis.
Forbrug	**4.3.1**	Monitorering af privat forbrug	Lejre Kommune ønsker at følge Lejreborgernes forbrug og deres opmærksomhed på eget forbrug, med henblik på at kunne evaluere, målrette og udvikle arbejdet med forbrugsbaserede CO_2-udledninger. Der er endnu ikke data på kommuneniveau om borgernes private forbrug af mad, tøj, elektronik og andre forbrugsgoder. Klimaalliancen igangsætter i 2025 et projekt, som skal udvikle værktøjer til dette. Vi anvender de til enhver tid mest dækkende data, og supplerer eventuelt med egne undersøgelser når hensigtsmæssigt.	UEKL	Klimateam / Affalds- og genbrugsteam		X	→						Oplysende
5. KOMMUNEN SOM VIRKSOMHED															
Bygninger	**5.1.1**	Energirenovering	Den igangværende, løbende energirenovering af de kommunale bygninger fortsættes.	UTMB	Ejendomme	→	→	→	→	→	→	→	Kan lånefinansieres på vanlig vis		Kommunen som virksomhed
	5.1.2	Udfasning af fossil varmeforsyning	Der arbejdes for udfasning af fossil varmeforsyning i kommunale bygninger senest i 2035. Kommunens bygninger tilmeldes fælles varmeløsninger, som f.eks. termonet og fjernvarme, hvor det er muligt og økonomisk rentabelt.	UTMB	Ejendomme	→	→	→	→	→	→		Besluttes og finansieres ved konkrete anlægsbevillinger		Kommunen som virksomhed
	5.1.3	Solceller på kommunale tage	Mulighederne for solceller på kommunale tage afsøges, herunder juridiske hindringer og det reelle potentiale på de kommunale bygninger.	UEKL/ UTMB	Ejendomme	→									Kommunen som virksomhed
	5.1.4	Bæredygtigt byggeri	Lejre Kommune ejer bygninger i form af blandt andet skoler, institutioner og plejehjem, som løbende vedligeholdes eller udvides med nybyggeri. Det skal vi gøre under hensyn til klima og miljø. I 2025 vil vi udarbejde en strategi for bæredygtigt byggeri, så der kan stilles krav i udbud af kommunalt byggeri.	ØU	Ejendomme	→	→	→	→	→	→	→			Kommunen som virksomhed
	5.1.5	Kloge kvadratmeter	Vi skal udnytte vores bygninger bedst muligt, gerne med flere funktioner, og tænke os grundigt om, før vi bygger nyt. Programmet “Kloge kvadratmeter” skal forankre denne tankegang i vores praksis og struktur, både når der træffes politiske beslutninger og i administrationens daglige arbejde. Vi skal i videst muligt omfang dele, udfase og renovere i stedet for at bygge nyt.	ØU	Ejendomme	→	→	→	→	→	→	→	Besluttes og finansieres ved konkrete anlægsbevillinger		Kommunen som virksomhed
Grøn transport	**5.2.1**	Omlægning af kommunens bil- og maskinpark til el og alternative drivmidler	Omlægning af kommunens egen bil- og maskinflåde til el og alternative drivmidler. Lejre Kommune har i 2023 opnået målsætningen om, at 50% af den samlede kommunale bilflåde skal være omlagt til alternative drivmidler. Dermed er Lejre den kommune med den fjerde største andel af bilflåden på el i 2024. Udviklingen på markedet følges løbende, og omlægning til grønne drivmidler indgår som en væsentlig parameter, når der udskiftes eller investeres i nye køretøjer. Et af de næste skridt er at undersøge, om robotplæneklippere til kommunens boldbaner kan køre på el.	UTMB	Vej & Park / Indkøb	→	→	→	→	→	→				Kommunen som virksomhed

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	5.2.2	Grøn medarbejdertransport til, fra og på arbejde	Der udvikles en indsasts for grøn medarbejdertransport med fokus på aktiv mobilitet og mindre solobilisme. Dette kunne indbefatte, at elcykler stilles til rådighed for transport i arbejdstiden; at cykelfaciliteter optimeres og arbejdspladsen løbende får besøg af en cykelmekaniker; og at der arbejdes med at øge incitamenterne til at medarbejderne samkører eller cykler til arbejde.	UEKL	Vej & Park		X	→	→	→	→	→			Kommunen som virksomhed
Klimavenlige vejanlæg og -belysning	**5.3.1**	Klimavenlige vejanlæg	Der udføres pilotprojekter, hvor mulighederne for at genbruge materialer eller anvende materialer med lavere CO_2-aftryk undersøges.	UTMB	Trafik	→	→	→	→	→					Kommunen som virksomhed
	5.3.2	Forældede lyskilder udkskiftes til LED og smart energistyring følges	Der er potentiale på udskiftning af ældre lyskilder til LED på private fællesveje. Lejre Kommune varetager driften af en del af disse og arbejder for udskiftning de steder, hvor Lejre Kommune selv varetager. Kommunen har ikke viden, der hvor private selv driver. Der er formentlig potentiale i at informere grundejerforeninger om fordelene ved udskiftning på private fælleseje.	UTMB	Trafik		X	→	→				Kræver anlægsbevilling		Kommunen som virksomhed
	5.3.3	Pilotprojekt med bæredygtige anlæg	Der udføres et pilotprojekt på et egnet anlæg, f.eks. cykelstien langs Sæbyvej, hvor CO_2-aftrykket indgår som parameter.	UTMB	Trafik	X									Kommunen som virksomhed
Affald	**5.4.1**	Reducere affald i kommunale institutioner ved målrettet indsats	Vi vil arbejde for, at de kommunale institutioner reducerer mængden af affald. Grønne indkøb kan være med til at sikre dette. Vi vil søge at etablere reparationsaktiviteter i institutionerne. Vi vil hjælpe institutionerne med at indarbejde efterspørgsel efter og afsætning af genbrugte og genanvendte produkter i deres daglige drift. Vi vil gøre en særlig indsats for institutionerne med børn og unge.	UTMB	Affalds- og genbrugsteam	→									Faciliterende og oplysende
	5.4.2	Etablering af affaldsgårde	Ved alle større kommunale bygninger etableres affaldsgårde, der understøtter den besluttede affaldssortering. Affaldsgårdene dimensioneres efter stedets behov for affaldscontainere og placeres i h.t. forsikringskrav omkring brandsikkerhed, tømningsmulighed mv.	ØU	Ejendomme	→	→								Kommunen som virksomhed
	5.4.3	Rådgivning til forbedret og optimeret affaldssortering	Vi vil arbejde videre med at tilpasse og optimere de fysiske rammer for affaldssortering og udbrede adfærdsrettede løsninger, så endnu flere motiveres til at sortere mere og bedre.	UTMB	Affalds- og genbrugsteam	→	→	→	→						Faciliterende og oplysende
Grønne indkøb og forbrug	**5.5.1**	Genbrugsmaterialer til/fra kommunale institutioner	Vi vil prioritere mere genbrug fremfor nyindkøb. Vi vil skabe en fælles digital platform, der gør det nemmere at vælge den mest bæredygtige løsning i forbindelse med indkøb af inventar og materialer. Vi vil sikre mere genbrug af kommunens inventar ved at udnytte eksisterende depoter i kommunens bygninger. Nytteindsatsen vil opbevare, indsamle og renovere møbler og andet inventar, som ellers ville blive kasseret.	UTMB	Service og ejendomme / Borgerservice og digitalisering / Affalds- og genbrugsteam	X	→	→	→	→	→	→			Kommunen som virksomhed
	5.5.2	Grønne drivmidler i kommunens offentlige udbud	Vi vil stille krav til kørsel med grønne drivmidler i kommunens offentlige udbud, herunder renovation. Udviklingen på markedet følges løbende, og kravene til grønne drivmidler indgår som en væsentlig parameter, når der laves offentlige udbud.	Afhænger af det konkrete udbud.	Afhænger af det konkrete udbud samt Udbud og Indkøb.	→	→	→	→	→	→	→			Kommunen som virksomhed

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	5.5.3	Handleplan for grønne og bæredygtige indkøb	Der udarbejdes i 2025 en handleplan for bæredygtige og grønne indkøb med en række konkrete indsatser med fokus på CO_2-reduktioner. Det kan f.eks. være levetidsforlængelse på it-området, genbrugsbørs for møbler og erstatning med bæredygtige varer.	ØU	Økonomi	→	→	→	→	→					Kommunen som virksomhed
	5.5.4	Ny madpolitik	Der udarbejdes en madpolitik, hvor de officielle kostråd og bl.a. klima, bæredygtighed og lokale fødevarer indgår. Indsatsen består dels i at udvikle madpolitiken, dels i at understøtte implementeringen.	Afklares	Afklares		X	→							Kommunen som virksomhed
Kommunale køkkener	**5.6**	Uddannelse af kommunalt madpersonale og -undervisere i klimamad	Kommunalt madpersonale og madprofessionelle i Lejre Kommunes organisation skal have tilbud om et kompetenceløft, så kommunens institutioner i højere grad kan servere og undervise i klimavenlig og bæredygtig mad. Klimamad indgår fremadrettet i den løbende kompetenceudvikling.	UBU & USSÆ	CVO / CBL		X	→							Kommunen som virksomhed Oplysende
Ledelse og strukturelle tiltag	**5.7.1**	Grøn kompetenceudvikling i den kommunale ledelse	Kompetenceudvikling og øget viden om klima og grøn omstilling hos kommunens ledere er en vigtig forudsætning for, at den kommunale organisation kan være aktivt medvirkende til de omstillingsprocesser, der skal til i forhold til at tage ejer- og lederskab for et samlet mål om en klimaneutral og klimarobust kommune.	ØU	Ledelse	X	→	→							Kommunen som virksomhed
	5.7.2	Klima i sagsfremstillinger	Sagsfremstillinger, der omhandler bygge- og anlægsprojekter, skal rumme en klimavurdering, da der typisk er store miljømæssige konsekvenser ved sådanne projekter både i forhold til ressourceforbrug og CO_2-udledning. Der afsættes et årsværk til dette arbejde fra 2025.	ØU	Ejendomme	X	→	→	→	→	→	→			Kommunen som virksomhed
	5.7.3	Klimaintroduktion i onboarding af nye medarbejdere	Der udvikles en klimaintroduktion, som bliver obligatorisk for alle nye medarbejdere senest fra 2026. Ved introduktionen bliver man som ny medarbejder præsenteret for Lejre Kommunes visioner og planer for klima og bæredygtighed, og der faciliteres en fælles refleksion over, hvordan klima og bæredygtighed kan tænkes ind i konkrete områder og jobfunktioner.	-	Borgmester - og direktionssekretariatet		X	→	→	→					Kommunen som virksomhed
	5.7.4	Klimatemamøder i alle udvalg årligt	Hvert år gennemføres et temamøde for hvert politisk udvalg, hvor indsatser og status på klimaområdet - både CO_2-reduktioner og klimatilpasning - gennemgåes, og det drøftes hvordan klima kan tænkes ind i arbejdet på udvalgets område.	ØU	Decentralt med støtte fra Klima / Natur & Miljø		X	→	→	→					Kommunen som virksomhed
	5.7.5	Aktivt grønt ejerskab i kommunale selskaber	Gennem aktivt ejerskab arbejder Lejre Kommune for at klima og bæredygtighed indgår som væsentlige parametre i drift og udvikling af de kommunale selskaber.	UTMB/ UEKL/KB	CTM / Direktionen	→	→	→	→	→	→	→			Aktivt ejerskab
	5.7.6	Klimaregnskab og målsætning om klimaneutralitet for kommunen som virksomhed	Vi vil fastsætte et mål for klimaneutralitet i Lejre Kommune som virksomhed med afsæt i et klimaregnskab for organisationen. Klimaregnskabet tages i brug senest i 2027	UEKL	Direktionen		X	→	→	→	→	→			Kommunen som virksomhed
Kommunale arealer	**5.8**	Udtagning af kommunalt ejede jorde fra omdrift	Vi vil arbejde med udtagning af de rette jorde: Det kan være jorde, der er tørveholdige, har en stor udvaskningsgrad, ligger over særlige drikkevandsinteresseområder, ligger bynært eller er i nær sammenhæng med følsomme biotoper. Jorde inden for disse kategorier tages ud af omdrift og udlægges til permanent natur, afgræsning, høslæt, skov eller rekreation.	UEKL/ UTMB	Klima / Natur & Miljø / Plan	→	→	→	→	→					Faciliterende, myndighed, strategisk, kommunen som virksomhed, aktivt ejerskab

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
6. VORES KLIMA															
Klimaugen	**6.1**	Klimaugen	Klimaugen afholdes en gang årligt og rummer en række arrangementer om bæredygtighed og grøn omstilling skabt at borgere, virksomheder og Lejre Kommune. Klimaugen skal sikre involvering, engagement, netværksdannelse og formidling af klimaomstillingen til borgere, foreninger og erhvervsliv i Lejre Kommune.	UEKL	Klima / Kultur & Fritid	→	→	→	→	→	→	→			Faciliterende
Klimalands-byer	**6.2**	Klimalandsbyer	Med initiativet Klimalandsbyer vil vi styrke den grønne omstilling med afsæt i den lokale virkelighed og de muligheder, der er i de 49 små byer og landsbyer. Lejre Kommune vil lave en indsats for at igangsætte, inspirere, engagere og organisere lokal klimahandling i de enkelte landsbysamfund. Der vil være fokus på at mobilisere og understøtte lokale fællesskaber og ildsjæle, som kan drive idéerne. Formålet er at igangsætte og understøtte lokale klimainitiativer med afsæt i lokale ønsker, ressourcer og muligheder. Det kan for eksempel være: - Grøn fællesspisning - Dyrkningslaug - Samkørsel og delebiler - Biodiversitet i haverne - Styrke den lokale service ift indkøb, fx fællesindkøb - Energirenovering, fx stordriftsfordele ved samtidig renovering - Energifællesskaber og fælles varmeprojekter	UEKL	Klima / Kultur & Fritid	→	→	→	→	→					Faciliterende
Borgerind-dragelse	**6.3**	Borgerinddragelse i klimaarbejdet	For at sikre demokratisk opbakning til klimaarbejdet og samarbejder om konkrete indsatser, der skal sikre CO_2-reduktioner og klimatilpasning, vil vi løbende inddrage borgere og foreningsliv i Lejre Kommunes klimaarbejde. Inddragelsen sker i de fora, sammenhænge og med de metoder, som vurderes mest meningsfulde. Det kan f.eks. være i form af udvidede processer for kommuneplaner og lokalplaner, i samarbejder med foreningslivet eller i faciliterede processer i landsbyer. I forbindelse med inddragelsen er vi opmærksomme på at inkludere borgere, som er særligt sårbare eller udsatte i forbindelse med klimatiltag og klimaforandringer.	UEKL	Klima	→	→	→	→	→	→	→			Faciliterende
Biblioteker / Hallerne / Kulturhuse	**6.4**	Bibliotekerne som platform for klimaindsatsen	Vi vil undersøge bibliotekernes muligheder for og metoder til at være platform for klimaformidling og -fællesskaber, mhp. at mobilisere lokale ambassadører og ejerskab	UEKL/ UKFT	Kultur	X	→	→	→	→					Faciliterende og oplysende
Grønt Living Lab	**6.5**	Grønt Living Lab	Grønt Living Lab Hvalsø er et fremtidslaboratorium, hvor unge, lokale ildsjæle, virksomheder og vidensinstitutioner udvikler og afprøver bæredygtige måder at bygge, bo og leve sammen på. Projektet består af to delprojekter: Studieboliger og Aktivitetshus. Studieboligerne skal vise vejen til grøn omstilling i byggeriet med fokus på klima, energi, forbrug og alternative byggematerialer og boformer. Aktivitetshuset er en gammel maskinhal, der transformeres til et (unge-)kultur- og iværksætterhus med værksteder og kulturaktiviteter for unge, lokalsamfundet og virksomheder, der arbejder med grønne fællesskaber. Der er ansat en projektleder i 2025, som skal udvikle og realisere Grønt Living Lab i forlængelse af forprojektets visioner.	UKFT	Kultur & Fritid	X	→	→	→	→					Faciliterende / oplysende / myndighed / strategisk
Skoler/ dagtilbud	**6.6.1**	Grøn Skole og Grønne Spirer	Alle skoler og nogle dagtilbud arbejder med Grøn Skole og Grønne Spirer-konceptet. I Grøn Skole indgår følgende syv elementer som skolerne arbejder med årligt: Grønt råd, Grøn vision, Grøn revision, Grøn handleplan, Grønne handlinger, Grøn undervisning og Involvering. I Grønne Spirer er der fokus på udeliv, natur og miljø og en grøn og sund hverdagskultur i institutionerne.	UBU	Børn & Læring	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	6.6.2	Grøn Uge under Klimaugen	Alle skoler og dagtilbud arbejder løbende med klimaemner. Under Klimaugen vil alle skoler og dagtilbud udvælge, hvad de lægger vægt på og præsenterer eller udstiller for andre.	UBU	Børn & Læring	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	6.6.3	Bliv Skjoldunge: Nationalpark Skjoldungernes Land tilbud til skoler	Alle skoler deltager i "Bliv Skjoldunge", der er et dannelsesprojekt, som blandt andet har til formål at styrke elevernes arbejde med naturdannelse og FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. 3. - 7. klasser i Lejre er på årlige ture i og omkring nationalparken. Hver tur ledes af en naturvejleder og understøttes af materialer til før, under og efter turen.	UBU	Børn & Læring	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	6.6.4	Undervisningsforløb for skoler hos Argo og Fors om affald, genbrug, grundvand og rensning af vand	Flere skoler besøger Argo eller Fors, der tilbyder undervisningsforløb om affald, genbrug, grundvand og rensning af vand. Eleverne lærer gennem besøg, forsøg og teater om affald, drivhuseffekt, varme og energiudnyttelse, samt grundvand og hvad der sker, når man trækker ud i toilettet.	UBU	Børn & Læring	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	6.6.5	Projekt Edison	Flere skoler deltager i Projekt Edison, der et undervisningsforløb for elever i 6. og 7. klasse, hvor elever arbejder med deres kompetencer indenfor innovation og teknologiforståelse til at skabe nye løsninger på virkelige problemer. Gennem forløbet generer eleverne idéer om et mere bæredygtigt lokalområde gennem entreprenørskab, innovation og teknologi.	UBU	Børn & Læring	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	6.6.6	Nordisk Skolesamarbejde	Flere skoler deltager i Nordisk Skolesamarbejde, hvor der samarbejdes med skoler i Norden om blandt andet bæredygtighed og globalt borgerskab.	UBU	Børn & Læring	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	6.6.7	Tekstil upcycling	Lejre Kommune er igang med at udvikle et undervisningsforløb, hvor eleverne introduceres til klimapåvirkningen fra vores beklædning og cirkulær økonomi gennem upcycling workshop med tekstiler fra genbrugsstationen i Torkilstrup.	UBU	Børn & Læring	X	→	→	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	6.6.8	Afprøvning af klima som fast agenda i fælleselevrådet	Lejre Kommune har et fælleselevråd, hvor elevrådsrepræsentanter fra alle folkeskoler mødes. I den kommende periode undersøges det, om dette forum er en god platform til inddragelse af kommunens børn og unge på klimaområdet. Drøftelser med fælleselevrådet kan bringe nytænkning ind i kommunens klimapolitik og komme med input til fremtidens klimaløsninger.	UBU	Klima	X	→	→	→	→					Oplysende og faciliterende
Kommunikationsindsats	**6.7**	Kommunikationsindsats	Der udvikles og gennemføres en kommunikationsindsats, som skal støtte forståelsen for klimaarbejdet blandt borgere, foreninger og virksomheder og inspirere dem til egne aktiviteter. Kommunikationen kan f.eks. rumme konkrete eksempler på borgernes, foreningernes og virksomhedernes engagement og indsatser. En anden del af kommunikationen skal synliggøre, hvor langt Lejre Kommune er kommet i forhold til de enkelte indsatsområder og reduktionsmål.	UEKL	Kommunikation / Klima	X	→	→	→	→					Oplysende
Erhverv	**6.8.1**	Vejlede om tilskudsmuligheder til grøn omstilling	Lejre Kommune understøtter og hjælper virksomheder til grøn omstilling og bedre ressourceudnyttelse, herunder ved tilskudsordningerne SMV:Grøn (hjælp til grøn omstilling og ressourceeffektivitet), SMV:Grønne Kompetencer (kompetenceløft til medarbejdere og ledelse inden for bæredygtighed og CO_2Puljen (tilskud til dokumentation og reduktion af CO_2-udledning).	UEKL	Erhverv	→	→	→	→	→					Oplysende
	6.8.2	Tilbud til virksomheder om sparring på bæredygtighedsstrategi og værdikæder	Lejre Kommune hjælper virksomhederne via sparringstilbud til at opnå større bæredygtighed og få overblik over værdikæden. *Bæredygtighedstjek* giver overblik over virksomhedens bæredygtighedsindsats og hjælp til planlægning af den fremadrettede strategi. *Bæredygtige Værdikæder* giver redskaber til dialog med leverandører og optimering af værdikæden i forhold til bæredygtighed.	UEKL	Erhverv	→	→	→	→	→					Oplysende
	6.8.3	Understøttelse af at virksomheder deltager i program- eller workshopforløb om bæredygtighed	Lejre Kommune understøtter, at virksomheder deltager i programforløb eller workshops, f.eks. *Closing Loops,* som har fokus på cirkulær økonomi og samarbejde på tværs af virksomheder og kan hjælpe virksomheden til at forstå og forbedre virksomhedens klimaaftryk.	UEKL	Erhverv	→	→	→	→	→					Oplysende, faciliterende

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	6.8.4	Understøttelse af virksomheders grønne omstilling gennem digitale værktøjer	Lejre Kommuner hjælper virksomhederne til at få overblik over deres klimaaftryk gennem *Ansvarlighedstjekket* (en guide til at arbejde struktureret med ansvarlighed og due diligence for bæredygtighed) og *Klimakompasset* (hjælper med at forstå og forbedre virksomhedens klimaaftryk).	UEKL	Erhverv	→	→	→	→	→					Oplysende, faciliterende
	6.8.5	Understøttelse af samarbejde med og mellem virksomheder med henblik på bl.a. bæredygtighed	Lejre Kommune understøtter samarbejde med og mellem virksomheder, eksempelvis gennem *Erhvervsuddannelses- og Karrieremessen* . Messen sikrer fremtidige elever og arbejdskraft, giver mindre transport med lokale medarbejdere og skaber mulighed for mere samarbejde mellem virksomheder.	UEKL	Erhverv / CBL	→	→	→	→	→					Faciliterende
	6.8.6	Klima- eller ressourcepartnerskaber	Lejre Kommune vil undersøge muligheden for at danne klima- eller ressourcepartnerskaber. Det kan være mellem virksomheder eller mellem kommunen og virksomheder.	UEKL	Erhverv, Klima		**X**	→	→	→					Faciliterende
7. KLIMATILPASNING															
Vi arbejder adaptivt	**7.1.1**	Kommunikation til borgere og grundejere	Vi sikre regelmæssig offentlig kommunikation f.eks. ved at sende breve ud til borgere og grundejere, så de ved, hvordan de kan blive mere robuste overfor klimahændelser i fremtiden. Vi holder informationsmøder om, hvordan grundejere kan sikre deres ejendomme. Formålet er at alle borgere og grundejere modtager information og viden om oversvømmelsesfaren.	UTMB	Natur og Miljø	→	→	→	→	→	→	→			Oplysende og myndighed
	7.1.2.	Ny data og viden om klimatilpasning	Vi indhenter de nyeste data og viden inden for klimatilpasning og tager højde for social retfærdig fordeling i forbindelse med planlægning af konkrete tiltag og indsatser. Vi tager f.eks. højde for befolkningstæthed, arealanvendelse, kulturarv, infrastruktur, risikovirksomheder, beredskab, kritisk infrastruktur og økonomisk aktivitet i planlægningsprocessen.	UTMB	Natur og Miljø	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
	7.1.3	Varslingssystem i tilfælde af klimahændelser	Vi undersøger muligheden for at oprette et varslingssystem til borgerne i tilfælde af stormflod, ekstrem regn, snestorm, brand m.v. F.eks. i form af en sms-ordning, hvor borgere bliver varslet i god tid, så de kan tage nødvendige forholdsregler og evakuere om nødvendigt. Dette tiltag kan være med til at understøtte beredskabet i ekstreme vejrsituationer.	UTMB og BD Beredskabet	BD			**X**	→	→	→	→			Strategisk
	7.1.4	Partnerskaber og netværk	Vi indgår i partnerskaber og netværk nationalt med fokus på klimatilpasning.	UTMB	Natur og Miljø / Beredskabet	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk
Vi arbejder helheds-orienteret	**7.2.1**	Inddragelse af børn og unge	Vi understøtter kommunens skoler i undervisningsforløb om klimatilpasning og i dialogen om klimaforandringernes betydning for den enkelte.	UBU	Natur og Miljø / Børn og Læring			**X**	→	→	→	→			Oplysende og faciliterende
	7.2.2	Klimatilpasning af kommunale ejendomme	Vi arbejder for klimatilpasning af vores kommunale ejendomme, f.eks. gennem placering på grunden, udformning af selve bygningens volumen og generelle skikkelse, LAR-løsninger (Lokal Afledning af Regnvand), hvor det er muligt mv.	UTMB	Ejendomme	→	→	→	→	→	→	→			Kommunen som virksomhed og aktivt ejerskab
	7.2.3	Klimatilpasning på tværs af kommunegrænser	Vi samarbejder på tværs af kommunegrænser om klimatilpasningstiltag.	UTMB	Natur og Miljø / Beredskabet		**X**	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	7.2.4	Klimatilpasning i vejanlæg	Når vi renoverer vores veje, indtænker vi klimatilpasning i trafikale anlægsprojekter. Det kan f.eks. være at anvende drænasfalt, hvor det er muligt, og afvandingssystemer, der er fremtidssikrede.	UTMB	Trafik		X	→	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
	7.2.5	Dialog med lokale virksomheder	Vi indgår i dialog med virksomheder, som opfordres til at lave en handleplan for klimatilpasning for at reducere økonomisk tab af inventar, bygninger, maskiner, husdyr og afgrøder ved ekstreme vejrforhold som konsekvens af klimaforandringerne.	UEKL og UTMB	Erhverv / Natur og Miljø		→	→	→	→	→	→			Oplysende
	7.2.6	Ingen lokalplanlægning i udsatte områder	Vi udlægger ikke nye byudviklingsområder i lavtliggende områder eller tæt på kysten eller vandløb. Der skal indtænkes afværgeforanstaltninger i lokalplanlægningen af områder tæt på kysten og vandløb.	UEKL og UTMB	Plan	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.2.7	Krav om afværgeforanstaltninger ved ombygning, nybyg eller renovering	Ved ombygning, renovering eller nybyg af huse i risikoområder vil byggemyndigheden stille krav om afværgeforanstaltninger for at undgå værdiskader i forbindelse med skybrud og stormflod med oversvømmelser til følge.	UTMB	Byggeri	X	→	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.2.8	Sundhedsberedskabsplan for ældre ved klimahændelser	Der udarbejdes en sundhedsberedskabsplan, som sikrer vores sårbare ældres sundhed i tilfælde af klimahændelser.	CVO	CVO / Beredskabet	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.2.9	Klimahændelser indarbejdes i relevante beredskabsplaner niveau II og III	Klimahændelser integreres i alle relevante beredskabsplaner niveau II og III for de fagområder og lokationer, der er en del af Lejre Kommune som organisation, såsom plejehjem, hjemmepleje, bosteder, skoler, daginstitutioner samt natur- og miljøområdet.	LK	Beredskabet / Fagcentre	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.2.10	Dialog med kommunale tilbud for psykisk sårbare grupper	Vi understøtter kommunale tilbud for psykisk sårbare grupper i dialogen om klimaforandringernes betydning for den enkelte.	CJS	Unge og voksne med sociale behov		X	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.2.11	Vidensbank om klimatilpasning	Vi opbygger en vidensbank om klimatilpasning, som kan bestå af videnskabelige artikler, rapporter og undersøgelser om klimatilpasning. Derudover lokal viden om udfordringer med oversvømmelser, vejledninger, case-studier, lovgivninger og strategier samt overblik over værktøjer og programmer m.v.	CTM	Natur og Miljø	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk
	7.2.12	Vi planter træer	Vi planter i alt 500 træer fordelt i vores landsbyer, som kan give skygge og opsamle regnvand og være med til at øge luftkvaliteten i vores landsbyer.	UTMB	Natur og Miljø			X	→	→	→	→			Strategisk, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
Vi vælger naturbaserede løsninger, der indtænker både klimatilpasning, natur og CO_2-reduktioner	**7.3.1**	Vi genslynger å-forløb og etablerer vådområder	Vi vil genslynge å-forløb og etablere vådområder, der i højere grad kan tilbageholde og rense regnvand og vand fra overløb, inden det udledes i naturen.	UTMB	Natur og Miljø			X	→	→	→	→	Besluttes og finansieres ved konkrete anlægsbevillinger		Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	7.3.2	Vi etablerer klimasøer	Vi vil arbejde for etablering af klimasøer, hvor vand kan tilbageholdes og aflaste bebyggede områder og samtidig sikre bedre natur, rekreative områder og et godt vandmiljø.	UTMB	Natur og Miljø		**X**	→	→	→	→	→	Besluttes og finansieres ved konkrete anlægsbevillinger		Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
	7.3.3	Sikring af beredskabsveje	Vi arbejder for, at beredskabsveje er sikret, så alle borgere kan få hjælp i forbindelse med ekstreme vejrsituationer.	UTMB	Natur og Miljø / Trafik / Beredskabet		**X**	→	→	→	→	→	Besluttes og finansieres ved konkrete anlægsbevillinger		Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
Vi sikrer fremkom-melige beredskabs-veje	**7.4.1**	Krisestabsgruppe for ekstremt vejr	Vi etablerer en krisestabsgruppe for ekstremt vejr. Derudover vil vi undersøge muligheden for at organisere og mobilisere en frivillig gruppe af borgere, som kan understøtte beredskabet i ekstreme vejrsituatiationer, hvis nødvendigt.	UTMB	Beredskabet	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.4.2	Vi forbereder os og kommunikerer til borgerne	Vi er velforberedte, og kommunikerer klart til borgerne i forbindelse med risiko for ekstremt vejr.	UTMB	Beredskabet	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.4.3	Vi etablerer målestationer i å-systemer	Vi etablerer 10 målestationer i vores å-systemer, fx Langvad Å og Gevninge Å m.fl., så vi kan måle vandstanden i forbindelse med prioritering af vores beredskabsressourcer i kommunen i situationer med ekstremt vejr.	UTMB	Natur og Miljø			**X**	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.4.4	Klimatilpasning i nye lokalplaner	I nye lokalplanområder arbejder vi for at sikre, at regn- og overfladevand bliver håndteret lokalt inden for lokalplanområdet. Det sker ved etablering af åbne render, regnbede, faskiner og søer. For at mindske mængden af overfladevand stilles der krav om belægningsprocent.	UTMB	Plan	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
Vi planlægger klogt og arbejder med synergier	**7.5.1**	Klimarobust byggeri	Vi planlægger for og bygger klimarobust byggeri, der kan holde til fremtidens vejr f.eks. ved at fastsætte niveaukoter for nybyggeri. Derved mindskes risikoen for, at de nye bygninger bliver oversvømmet ved stormflod og gentagne ekstreme regnhændelser m.v.	UTMB	Ejendomme / Plan	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
	7.5.2	Klimatilpasning indarbejdes i relevante strategier og planer	Klimatilpasning indtænkes i relevante kommunale strategier og planer.	UTMB og UEKL	Plan / Natur og Miljø / Ejendomme	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
Vi planlægger klogt og arbejder med synergier	**7.5.3**	Klimarobuste veje	Vi renoverer vores eksisterende veje, så de bliver klimarobuste og kan håndtere vejvand, f.eks. ved at nedgrave regnvandsledninger, der leder til klimasøer, som kan opmagasinere regnvand og lede det videre til recipienten.	UTMB	Trafik / Natur og Miljø				**X**	→	→	→	Besluttes og finansieres ved konkrete anlægsbevillinger		Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	7.5.4	Opkøb af jord til klimatilpasning	Strategisk opkøb af jord og etablering af klimasøer og regnvandsbassiner, så regnvand kan tilbageholdes opstrøms og forebygge oversvømmelser.	ØU	Plan / Natur og Miljø			X	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
	7.5.5	Klimatilpasning indtænkes i fortovsrenovering	Vi renoverer vores eksisterende fortove, så de bliver klimarobuste og kan håndtere fortovs- og vejvand, f.eks. ved at nedgrave regnvandsledninger, der leder til klimasøer, som kan opmagasinere regnvand og lede det videre til recipienten.	UTMB og ØU	Trafik			X	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
	7.5.6	Dialog med grundejerforeninger	Vi går i dialog med grundejerforeninger om klimatilpasning.	UTMB	Natur og Miljø / Trafik		X	→	→	→	→	→			Oplysende og strategisk
	7.5.7	Klimasikring af vandindvindingsboringer og vandværksbygninger	Vi har dialog med vandværkerne om overvågning af vandindvindingsboringer og vandværksbygninger i forhold til oversvømmelser. Hvis indvindingsboringerne er utætte, kan det medføre, at overfladevand trænger ned i boringerne og kontaminerer grundvandsmagasinet. Derfor er det vigtigt, at vandværkerne via deres kvalitetssystem implementerer overvågnings- og vedligeholdelsesprocedurer på deres indvindingsboringer.	UTMB	Natur og Miljø		X	→	→	→	→	→			Oplysende og strategisk
	7.5.8	Vi etablerer løsninger, der håndterer lokal afledning af regnvand i kommunale anlægsprojekter	Vi etablerer løsninger til lokal afledning af regnvand, hvor der er behov og plads i forbindelse med anlægsprojekter, og hvor jordbundsforhold tillader det.	UTMB	Trafik / Ejendomme		X	→	→	→	→	→			Strategisk
	7.5.9	Udarbejdelse af risikostyringsplan for Roskilde Fjord	Kommunen udarbejder en risikostyringsplan for arealerne ud til Roskilde Fjord, som hjælper med at forebygge og håndtere oversvømmelser nu og i fremtiden. Formålet er at sikre planlægning og styring af risici for ekstreme oversvømmelser, som kan medføre væsentlige negative følger for sundhed, miljø, kulturarv eller økonomiske aktiviteter. Det kan f.eks. være ved at udpege arealer til vandparkering langs vandløbene eller planlægge, hvor der kan anlægges diger eller bygges højvandmure.	UTMB	Natur og Miljø Beredskabet		X	→	→	→	→	→	Forudsætter ekstern rådgivning		Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab og Kommunen som virksomhed
	7.5.10	Risiko for skade på miljøet minimeres gennem oplysning og dialog med virksomhedsejere	Gennem dialog og oplysning har landmænd og virksomhedsejere mulighed for at ruste sig til fremtidens ekstreme vejrforhold og minimere risiko for skade på miljøet i forbindelse med fremtidige klimahændelser, f.eks. gennem risiko- og sårbarhedsanalyse af virksomheden samt opdatering af evt. beredskabsplaner.	UTMB	Natur og Miljø		X	→	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.5.11	Vi samarbejder med forsyningen om løsninger til at afhjælpe terrænnært grundvand i udsatte boligområder	Vi indgår i dialog og samarbejde med forsyningsselskabet Fors om at undersøge muligheden for at samtænke tiltag, som kan afhjælpe terrænnært grundvand i kloakerede udsatte boligområder som følge af klimaforandringerne, f.eks. gennem håndtering af tag- og overfladevand i åbne, naturbaserede forløb.	UTMB	Natur og Miljø			X	→	→	→	→			Strategisk og myndighed
	7.5.12	Styrkelse af kommunalt beredskab til fremtidens klimahændelser	Vi arbejder på at styrke det kommunale beredskab over de kommende år, så det er rustet til fremtidens klimahændelser. Der skal være tilstrækkelige personaleressourcer og udstyr til rådighed, så vi kan håndtere akutte situationer, hvor flere hændelser opstår samtidigt forskellige steder i kommunen.	ØU	Beredskabet		X	→	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab

						TID							Indenfor ramme	Udenfor ramme	
TEMA	**nr.**	**HANDLING**	**BESKRIVELSE**	**Ansvarligt udvalg**	**Ansvarlig afdeling**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**29-30**	**30-35**	**35-45**	**ØKONOMI**	**PERSONALE**	**KOMMUNENS ROLLE**
	7.5.13	Undersøgelse af muligheden for etablering af vandreservoirs til brandslukning	Vi undersøger muligheden for at etablere vandreservoirs på minimum 20 m3 strategiske steder i kommunen til brug for akutberedskabet i forbindelse med brandslukning for at reducere forbruget af drikkevand til brandslukning.	UTMB	Natur og Miljø / Beredskabet			X	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab
	7.5.14	Klimatilpasning af natur og biodiversitet	Vi hjemtager kommunale arealer til ekstensivering for at give naturen mere plads og bedre muligheder for selv at tilpasse sig klimaforandringerne, så vi kan være med til at understøtte og klimatilpasse natur og biodiversitet.	UTMB	Natur og Miljø	→	→	→	→	→	→	→			Strategisk, myndighed, aktivt ejerskab
	7.5.15	Landsbypuljen udvides til at omfatte klimatilpasningsprojekter	Vi udvider kriterierne for Landsbypuljen, så den omfatter mindre klimatilpasningsprojekter. Foreninger, borgergrupper og virksomheder kan ansøge om midler fra Landsbypuljen, ligesom interne projekter og initiativer i organisationen kan få støtte. Puljen fungerer som økonomisk fundament for at søge politisk opbakning til specifikke klimatilpasningsprojekter.	UTMB	Natur og Miljø	X	→	→	→	→	→	→			Strategisk, myndighed